

או נתן את הדמים הניתנין למטה מחוט הסיקרא למעלה, [או] ואת הניתנין למעלה מחוט הסיקרא נתן למטה. [או] ואת הניתנין בפנים ההיכל נתן בחוץ, על גבי מזבח החיצון, [או] ואת הניתנין בחוץ נתן בפנים.

בכל אלו לא עלתה לו זריקה. אך לא נפסל הקרבן בכך.⁶ ולכן, אם יש דם הנפש עוד בבהמה, יחזור הכשר ויקבל את הדם הנותר, וימשיך בעבודותיו.⁷

ולזריקה על גבי המזבח, משום שכבר נתקדש הדם,⁴ ואין הרצפה פוסלתו אלא אם נשפך הדם ישר מצואר הבהמה על הריצפה, קודם קבלה.⁵

ומסיימת המשנה בחלק הרביעי, באופן שאפשר להכשיר עבודת פסול שנעשתה בעבודת הזריקה.

נתנו [הפסול לעבודה] את דם הקרבן על גבי הכבש, שאינו מקום מתן דמים, או שנתנו הפסול לעבודה את הדם שלא כנגד היסוד,

נתן לשמאלו שיחזירנו לימינו], משמע שלכתחילה לא יאספנו, ורק בדיעבד, אם אספו, כשר. וכתב, שהיה מקום לומר שהטעם הוא משום שאין זה דרך כבוד לאוספו מהרצפה, אלא ישחוט בהמה אחרת. אולם הביא את דברי התוס' לקמן [לד ב] הסוכרים שיש מצוה לאסוף את הדם. וכתב לחלק, שכוונת התוס' היא רק באופן שנשפך כל הדם. אבל אם נשאר עוד דם בכלי, לא יאסוף לכתחילה. ולפי זה נמצא, שמשנתנו האומרת לשון שיאספנו בדיעבד, עוסקת באופן שלא נשפך כולו. אלא שהקשה, כיצד יועיל שיאספנו, הרי בשעה שנשפך הדם לרצפה הוא נדחה מזריקה, וחל בו דין דיחוי, שאינו חוזר ונראה. ואמנם בגמרא לקמן מבואר כי במקום שבידו לתקן הדבר אינו נעשה דחוי. אבל כתבו שם התוס', שזהו רק במקום שיש מצווה לבטל הדיחוי, ואם כן, במקום שנשפך מקצת הדם, שאין מצווה לאוספו, הרי הוא נעשה דחוי. ותיירן, יתכן שלא נעשה הדם דחוי אלא אם נשפך כולו. אבל כשנשפך מקצתו לא נעשה מקצת זה דחוי.

5. המקדש דוד [סימן ז ד] מסתפק, אם נשפך הדם [ואבד] לאחר שכבר נתן מתנה אחת על המזבח, האם יכול לקבל שוב דם הנפש ולתת את שאר המתנות, או שמא מאחר וכבר כיפר במתנה אחת, שוב לא יכול לקבל את יתר הדם, כיון שאין קבלה לאחר זריקה. והשפת אמת [לעיל כו ב] כתב, שאין מועיל לקבל אחר שכבר נתכפר במתנה אחת.

6. אם נאמר ש"זריקה שלא במקומה" דינה כזריקה במקומה [כמבואר לעיל כו ב], הרי כאן, שנעשית זריקת הדם על ידי מי שפסול לעבודה, היא אינה נותנת דין "שיריים" לדם הנותר, אלא עדיין ראוי הוא הדם הנותר לזריקה. ואם זריקה שלא במקומה אינה נחשבת כזריקה במקומה, הרי אין לדם הנותר דין "שיריים", וראוי הוא לעבודה. עיין רש"י, ויבואר בגמרא.

7. דין זה כאמור, הוא דווקא בזריקת פסול, אבל

4. בביאור דין זה, כתב האבי עזרי [תניינא סוטה ד יב], שעיקר דין הדם בכלי, הוא שיתקבל בו, שבכך מתקדש הדם, ושיעשו בו ארבע